

DE VLAAMSE MINISTER BEVOEGD VOOR ONDERWIJS
DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

BISNOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling
van de nadere regels voor het toekennen van een sociale
toeslag**

Principiële goedkeuring

Bijlagen:

- het ontwerpbesluit;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 21 juni 2018;
- het begrotingsakkoord van 13 juli 2018.

1. INHOUDELIJK

1.1   SITUERING

Op 18 april 2018 werd het nieuwe decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid aangenomen in het Vlaams Parlement. Op 27 april 2018 werd het bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering.

Het decreet kwam tot stand naar aanleiding van de zesde staatshervorming. Met dit nieuwe decreet wordt er expliciet voor gekozen om werk te maken van een sterk geïntegreerd gezinsbeleid, waarbij alle kinderen en gezinnen maximaal versterkt en ondersteund worden doorheen hun ontwikkeling.

In dit kader werd beslist om gezinnen met een laag inkomen, onafhankelijk van hun socio-professionele situatie, een sociale toeslag bovenop de gezinsbijslag toe te kennen. De sociale toeslag is afhankelijk van de gezinsgrootte.

Deze regeling wordt in voorliggend ontwerpbesluit verder uitgewerkt en geeft invulling aan de delegatie die in het voormelde decreet aan de Vlaamse Regering toegekend werd om te bepalen met welke inkomsten en van welke personen rekening wordt gehouden om het gezinsinkomen vast te stellen, de periode waarin de sociale toeslag wordt toegekend en de gezinsgrootte. Er wordt eveneens invulling gegeven aan de delegatie om een alarmbelprocedure uit te werken voor de toekenning van het recht op een sociale toeslag.

1.2 SAMENVATTING EN ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Tabel met rechtsgronden

Artikel van voorliggend ontwerpbesluit	Rechtsgrond in het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid
Artikel 1	/(definities)
Artikel 2	Artikel 18, achtste lid
Artikel 3	Artikel 18, achtste lid
Artikel 4	Artikel 18, achtste lid
Artikel 5	Artikel 18, achtste lid
Artikel 6	Artikel 18, achtste lid
Artikel 7	Artikel 18, achtste lid
Artikel 8	Artikel 18, achtste lid
Artikel 9	Artikel 18, achtste lid
Artikel 10	Artikel 18, achtste lid
Artikel 11	Artikel 18, achtste lid
Artikel 12	Artikel 18, achtste lid
Artikel 13	Artikel 18, achtste lid
Artikel 14	Artikel 18, achtste lid
Artikel 15	Artikel 5, §1 en artikel 20 Bijz. Wet
Artikel 16	Artikel 222, §2, tweede lid
Artikel 17	Artikel 222, §2, tweede lid
Artikel 18	Artikel 225, §2, tweede lid
Artikel 19	/(inwerkingtreding)
Artikel 20	/(uitvoering)

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting

Hoofdstuk II : Gezinsbegrip

Artikel 2

Op basis van artikel 18, achtste lid van het decreet dient de Vlaamse Regering te bepalen met welke personen rekening wordt gehouden om de gezinsinkomsten vast te stellen.

De eerste paragraaf stelt een cascade in waarbij rekening dient te worden gehouden met de inkomsten van de beide begunstigen die op hetzelfde adres wonen. Bij ontbreken daarvan wordt rekening gehouden met de inkomsten van de begunstigde en de persoon met wie hij een feitelijk gezin vormt.

De tweede paragraaf legt in een cascade de volgorde vast tussen de verschillende personen met wie een begunstigde een feitelijk gezin vormt. Het is immers de bedoeling om enkel rekening te houden met het inkomen van een begunstigde en 1 bijkomende persoon waarmee deze effectief een feitelijk gezin vormt.

Artikel 3

Paragraaf een van dit artikel bepaalt wat onder samenwonen moet worden begrepen. Het samenwonen blijkt namelijk uit een gemeenschappelijk domicilie volgens het Rijksregister en kan enkel weerlegd worden door een officieel document uitgaande van een overheid of een overheidsinstelling dat gebaseerd is op de reële gezinssituatie. Deze bepaling is een overname van de huidige federale regelgeving.

De tweede paragraaf lijst op welke documenten als officiële documenten worden aanvaard. Via een delegatie aan de Minister kan deze lijst verder worden aangevuld indien daar noodzaak toe is.

In de derde paragraaf wordt opgesomd hoe kan bewezen worden dat men een feitelijk gezin vormt indien uit het Rijksregister niet blijkt dat betrokkenen samenwonen op hetzelfde adres.

De vierde paragraaf bepaalt dan weer hoe de vorming van een feitelijk gezin kan weerlegd worden. Het gaat hier om situaties waarbij uit het Rijksregister of officiële documenten blijkt dat betrokkenen samenwonen op hetzelfde adres maar dat zij beweren toch geen feitelijk gezin te vormen. Er wordt dan met name gedacht aan een huurovereenkomst tussen betrokkenen, of een arbeidsovereenkomst, enz... De vorming van een feitelijk gezin kan ook weerlegd worden door een verklaring van betrokkenen maar deze dient steeds gestaafd te worden door een gezinsinspecteur.

Ook in dit geval wordt via een delegatie aan de Minister de mogelijkheid geboden om de lijst van bewijsmiddelen, zowel positief als negatief, uit te breiden indien daar noodzaak toe is.

Paragraaf vijf ten slotte bepaalt dat de vorming van een feitelijk gezin niet kan weerlegd worden indien de begunstigde samenwoont met een persoon met wie deze een gemeenschappelijk kind heeft of samen de gezinswoning heeft gekocht of gebouwd.

Hoofdstuk III : Inkomsten van het gezin

Artikel 4

Dit artikel bepaalt met welke inkomsten rekening moet worden gehouden om het gezinsinkomen vast te stellen. Er wordt hierbij afstemming gezocht met het inkomensbegrip zoals gekend binnen de school- en studietoelagen. Om minder afhankelijk te zijn van wijzigingen in de federale fiscale regelgeving vertrekken we vanuit een bruto-inkomstenbegrip, waarbij men in de school- en studietoelagen werkt met een netto-inkomstenbegrip. Om daarmee rekening te houden wordt rekening gehouden met drie maal het geïndexeerd kadastraal inkomen vreemd gebruik. Zo wordt gelijke tred gehouden met de studietoelagen waar het KI vreemd gebruik eenmaal vervat zit in het gezamenlijk belastbaar (netto) inkomen en vervolgens nog twee maal wordt bij geteld.

Het tweede lid bepaalt dat tachtig procent van de betaalde onderhoudsgelden worden afgetrokken van de belastbare inkomsten, omdat deze wel degelijk een invloed hebben op het besteedbaar inkomen van het gezin.

Artikel 5

Dit artikel bepaalt op welke manier het kadastraal inkomen moet worden gewogen om te bepalen of de begunstigde recht heeft op een sociale toeslag. Hierbij is afstemming gezocht met de Ki-toets in school- en studietoelagen. Net zoals in het inkomensbegrip, wordt ook hier rekening gehouden met driemaal het geïndexeerd kadastraal inkomen vreemd gebruik.

Artikel 6

Dit artikel bepaalt dat elk kind dat rechtgevend is op gezinsbijslagen wordt meegeteld om de gezinsgrootte te bepalen. Enkel kinderen die recht geven op het groeipakket ontvangen ook effectief een sociale toeslag. Geschorste kinderen, bijv. wegens overschrijding van het aantal uren, worden meegeteld om de gezinsgrootte te bepalen, maar hen wordt natuurlijk geen sociale toeslag uitbetaald. Het artikel bepaalt daarnaast ook de bewijsmiddelen die gehanteerd worden om de gezinsgrootte te kunnen betalen.

Hoofdstuk IV : Automatische procedure

Artikel 7

Paragraaf een van dit artikel bepaalt dat het gezinsinkomen wordt vastgesteld vóór het begin van een toekenningsjaar op basis van het aanslagbiljet dat betrekking heeft op de inkomsten van het kalenderjaar twee jaar voorafgaand aan het kalenderjaar waarin het toekenningsjaar begint. Er werd gekozen om de automatische toekenning te laten afhangen van het aanslagbiljet dat betrekking heeft op het meest recente gecontroleerde inkomensjaar, in casu twee jaar voorafgaand aan het jaar waarin het onderzoek plaatsvindt. Het recht voor een gezin dat instroomt in de kinderbijslag (een eerste geboorte of een verhuis) na 1 oktober wordt steeds onderzocht op basis van het aanslagbiljet, zoals gekend op 1 oktober bij het begin van het toekenningsjaar, zodat alle gezinnen in dat jaar op dezelfde grondslag beoordeeld worden.

De tweede paragraaf stelt dat van gezinnen die anders waren samengesteld gedurende het jaar waarop het aanslagbiljet betrekking heeft, het gezinsinkomen dient gereconstrueerd te worden op basis van de actuele gezinssamenstelling, namelijk aan het begin van het toekenningsjaar. Het kan namelijk zijn dat de gezinssamenstelling gedurende de twee jaren die verlopen zijn tussen het inkomensjaar op basis waarop men de beslissing neemt en het toekenningsjaar waarvoor men de sociale toeslag zal uitbetalen, reeds een of meerdere malen gewijzigd is. Daarom komt het er ook op aan de gezinssamenstelling aan het begin van het toekenningsjaar als basis te gebruiken voor het vaststellen van het gezinsinkomen.

Paragraaf drie werd ingevoegd specifiek voor buitenlandse inkomsten of inkomsten van Europese of andere internationale instellingen. Omdat deze niet op het aanslagbiljet terug te vinden zijn, wordt bepaald dat attesten uitgereikt door de buitenlandse belastingdienst of bij gebrek hieraan, attesten uitgereikt door de werkgevers, diensten of instellingen gelijkgesteld worden met het aanslagbiljet. In deze gevallen zal de uitbetaling van de sociale toeslag pas kunnen opgestart worden bij ontvangst van de nodige documenten die ons door betrokkenen dienen overgemaakt te worden.

Artikel 8

Indien uit het aanslagbiljet blijkt dat het gezinsinkomen voldoet aan de voorwaarden, dan wordt de sociale toeslag toegekend voor een volledig toekenningsjaar. Een toekenningsjaar loopt van 1 oktober tot en met 30 september van het volgende kalenderjaar. Er werd gekozen voor deze periode omdat blijkt dat voor 1 oktober quasi alle aanslagbiljetten beschikbaar zijn. In het kader van een zo ruim mogelijke automatische toekenning van rechten, zoals bepaald in de conceptnota, is deze periode de meest werkbare.

De tweede paragraaf stelt dat het recht op een sociale toeslag geweigerd wordt indien niet voldaan is aan de inkomensvoorwaarde op basis van het aanslagbiljet van met betrekking op het kalenderjaar twee jaar geleden. Er blijft in dat geval echter wel de mogelijkheid bestaan om het recht op een sociale toeslag te verkrijgen via de alarmbelprocedure.

Artikel 9

In principe is de sociale toeslag die in het kader van de automatische procedure wordt toegekend definitief verworven voor een toekenningsjaar. Toch is het mogelijk dat tijdens het toekenningsjaar een aantal gebeurtenissen leiden tot een nieuwe evaluatie van het gezinsinkomen. Deze gebeurtenissen hebben te maken met een gewijzigde gezinsgrootte waardoor een wijziging in het bedrag van de sociale toeslag zou kunnen optreden. Ook een wijziging binnen het feitelijk gezin (komt partner bij, er vertrekt een partner), geeft aanleiding tot een nieuwe evaluatie, net zoals een herziening van het aanslagbiljet dat gebruikt werd als referentie voor het lopende toekenningsjaar.

Artikel 10

Dit artikel stelt dat aan het begin van het toekenningsjaar niet enkel wordt geëvalueerd of de sociale toeslag voor dat toekenningsjaar kan toegekend worden, maar dat eveneens het kalenderjaar waarop de inkomsten van toepassing zijn, zal gecontroleerd worden. In de praktijk gaat het dus om het kalenderjaar twee jaar voor het huidige kalenderjaar. Indien blijkt dat de inkomsten van dit kalenderjaar onder de inkomensgrens liggen, zal de sociale toeslag voor de maanden waarvoor hij nog niet werd uitbetaald, geregulariseerd worden. Deze regularisatie is billijk aangezien sommige gezinnen wiens sociale toeslag geweigerd werd op basis van de automatische procedure, ten onrechte geen gebruik zullen maken van de alarmbelprocedure, zodat automatische rechtentoekenning mogelijk wordt.

Hoofdstuk V : Alarmbelprocedure

Artikel 11

Dit artikel bepaalt dat wanneer de sociale toeslag niet kan toegekend worden op basis van de automatische procedure, die zich baseert op het aanslagbiljet van het kalenderjaar twee jaar in het verleden, er een elektronische alarmbelprocedure bestaat voor gezinnen wiens gezinsinkomen is samengesteld uit leefloon, inkomensvervangende tegemoetkoming of inkomensgarantie voor ouderen. De sociale toeslag zal in deze gevallen automatisch toegekend worden voor elke maand waarin een dergelijk vervangingsinkomen ontvangen wordt. De toekenning kan automatisch gebeuren via de elektronische gegevensstromen die maandelijks ontvangen worden.

Artikel 12

Indien een sociale toeslag niet kan toegekend worden, noch op basis van de automatische procedure, noch op basis van de elektronische alarmbelprocedure, kan de begunstigde op eigen initiatief bewijzen dat zijn gezinsinkomen wel degelijk onder de inkomensgrens valt (manuele alarmbelprocedure). Hij kan dit doen door een verzoek te richten aan de uitbetalingsactor met bewijsstukken dat het gezinsinkomen gedurende minstens zes opeenvolgende maanden voldoet aan de inkomensnorm. De sociale toeslag kan voor de bewezen periode, dus minstens zes maanden, evenals naar de toekomst toe definitief toegekend worden tot aan het volgende toekenningsjaar. Op dat moment gebeurt de controle voor de automatische procedure. Als blijkt dat het inkomen boven de inkomensgrens ligt, zal betrokkene opnieuw gebruik dienen te maken van de manuele alarmbelprocedure om verder te genieten van de sociale toeslag.

Artikel 13

Dit artikel bepaalt dat indien de sociale toeslag gedurende bepaalde maanden van een kalenderjaar werd toegekend op basis van de elektronische of de manuele alarmbelprocedure, de resterende maanden van dit kalenderjaar eveneens kunnen toegekend worden indien uit de controle van het aanslagbiljet voor het bewuste kalenderjaar blijkt dat de inkomsten onder de inkomensgrens liggen. Opnieuw krijgen gezinnen die niet of laattijdig gebruik maakten van de manuele alarmbelprocedure toch de sociale toeslag waarop ze op basis van hun gezinsinkomen voor een kalenderjaar recht hadden, toegekend, waardoor automatische rechtentoekenning een feit wordt.

Artikel 14

Dit artikel stelt dat het recht op de sociale toeslag in de alarmbelprocedure opnieuw geëvalueerd wordt indien zich één van volgende gebeurtenissen voordoet : een aangroei of daling van de gezinsgrootte die een impact heeft op de hoogte van het bedrag van de sociale toeslag, of een wijziging binnen het feitelijk gezin.

Hoofdstuk VI : Overgangsmatregelen

Artikel 15

In dit artikel wordt het begin en het einde van het recht op de toeslagen uit boek 5, titel 4 van het decreet bepaald. Dit in tegenstelling tot de huidige AKBW, waarin er een verdragingsprincipe is opgenomen. Dit artikel is hier opgenomen ter verduidelijking en voor de volledigheid, maar past volledig binnen het kader van artikel 5 van het decreet van 27 april 2018.

Artikel 16

In artikel 222, §2, eerste lid van het decreet is opgenomen dat er een hogere toeslag kan worden uitbetaald als de bijslagtrekkende of de begunstigden van de kinderbijslag voor dat rechtgevend kind in aanmerking komt of komen voor de toeslag voor langdurig zieken en arbeidsongeschikten en mindervaliden, vermeld in artikel 50ter juncto artikel 56, §2, artikel 56quinquies, §1, en artikel 57, eerste lid, van de Algemene Kinderbijslagwet.

De Vlaamse Regering kan via artikel 222, §2, tweede lid van het voormelde decreet dit echter uitbreiden naar andere personen, op voorwaarde dat die personen een gezin vormen met het rechtgevend kind.

In artikel 16 van dit besluit wordt dit uitgebreid met de vader, moeder, stiefvader, stiefmoeder, de persoon waarmee een vader of een moeder een feitelijk gezin vormt of de persoon waarmee de begunstigde of bijslagtrekkende een feitelijk gezin vormt, op voorwaarde dat deze personen een gezin vormen met het rechtgevend kind.

Dit is een bepaling analoog aan de algemene afwijking op artikel 66, vierde lid van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders uit de Ministeriële Omzendbrief 599 van 16 juli 2007.

In de tweede paragraaf van artikel 16 van dit besluit wordt de fictie van het behoren tot het gezin van de andere ouder opgenomen, indien het kind gedomicilieerd is bij de ene ouder en indien er geen exclusief ouderlijk gezag is toegekend aan één van beide ouders. Dit is een verderzetting van de huidige toepassing binnen de Algemene Kinderbijslagwet.

Artikel 17

In dit artikel wordt gewaarborgd dat indien op 31 december 2018 het recht op een sociale toeslag wordt geopend in assimilatie/gelijkstelling met een langdurig zieke of langdurig werkloze, dit recht behouden blijft na inwerkingtreding van het voormelde decreet. Langdurig zieken en werklozen die opnieuw een activiteit hebben aangevat behouden dus ook hun recht op de sociale toeslag, waarbij ze nog gelijkgesteld worden met een langdurig werkloze/langdurig zieke, gedurende acht kwartalen na aanvang van de activiteit, mits hun inkomen onder de inkomensgrens blijft. Met dit artikel zorgen we ervoor dat ook zij hetzelfde bedrag zullen behouden na de inwerkingtreding van het decreet. De gelijkstelling loopt door voor de toekenningsperiode, zoals vastgesteld op 31 december 2018. Er kan geen nieuwe periode van gelijkstelling worden vastgesteld vanaf 1 januari 2019.

Artikel 18

Op basis van artikel 225, §1, eerste lid van het voormelde decreet kan een bijslagtrekkende die een gezin vormt met een persoon die in aanmerking komt voor de toeslag voor langdurig zieken en arbeidsongeschikten en mindervaliden, de uitbetalingsactor verzoeken onmiddellijk de bepalingen over de aanwijzing van begunstigden en over de uitvoeringsregels van uitbetaling vermeld in boek 2, deel 4, titel 1, hoofdstuk 1 en boek 2, deel 4, titel 2, hoofdstuk 1 het decreet toe te passen.

De Vlaamse Regering breidt onder de delegatie daartoe voorzien in artikel 225, §2, tweede lid het toepassingsgebied uit tot personen die begunstigden kunnen zijn, waardoor ook in gevallen van co-ouderschap rekening kan gehouden worden met de andere ouder, die dan wordt toegevoegd als begunstigde en het recht op de toeslag kan openen.

Hoofdstuk VII : Slotbepaling

Artikel 19

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 20

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

2.1 ADVIES VAN DE INSPECTIE VAN FINANCIËN

De budgettaire weerslag kan worden opgevangen binnen het budgettair kader, zoals dat werd vastgelegd in de conceptnota "Voor elk kind en elk gezin een groeipakket op maat". De bepalingen in voorliggend BVR stroken met de aannames die werden gehanteerd bij de simulaties m.b.t. de sociale toeslagen (tweede pijler) in dit kader.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 21 juni 2018. De Inspectie stelt dat het begrotingsakkoord vereist is.

2.2 BEGROTINGSAKKOORD

Het gunstig begrotingsakkoord werd verleend op 13 juli 2018. Overeenkomstig het begrotingsakkoord zal de toekenning van de sociale toeslagen opgevolgd worden binnen het monitoringcomité in de schoot van Kind en Gezin waarna de Vlaamse Regering maatregelen kan treffen binnen het decretaal bepaalde kader. De werkingskosten van de uitbetalingsactoren zullen worden opgevangen binnen de beschikbare kredieten.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Dit voorstel heeft geen weerslag op de lokale besturen

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

De personele kosten zijn voorzien en kunnen worden opgevangen binnen de beschikbare enveloppe voor betalings- en administratiekosten.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

1 Het bijgaande ontwerpbesluit aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/245 van 7 juni 2018.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over voornoemd ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State , met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN